

Raad voor Cultuur

Aan
De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
Ontwerpselectielijst archiefbescheiden *Arbeidsvoorwaarden en beroepskwaliteit* over de periode 1945-2000 voor de zorgdragers de ministers van Financiën Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Zeer geachte mevrouw Van der Laan

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de bovengenoemde zorgdragers in de zin van de Archiefwet 1995, u hebben verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden *Arbeidsvoorwaarden en beroepskwaliteit* over de periode 1945-2000. In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Hierbij biedt hij u zijn bevindingen¹ aan.
2. De Raad heeft de ontwerplijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen, adviseert de Raad u deze selectielijst vast te stellen voor de periode 1945-2000.
De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord.
De bijlage bij dit advies bevat een aantal concrete aanbevelingen voor redactionele verbeteringen die de bruikbaarheid van de lijst kunnen bevorderen en misverstanden over de interpretatie van handelingen kunnen voorkomen.
3. *Toetsing van procedurele aspecten*
§ 3.1. *Ontwerplijst*
Deze ontwerplijst is tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan het ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Datum

Uw kenmerk
C/S/03/2331
Uw brief van
15-09-2003
Ons kenmerk
arc-2003.6426/4

---

¹ Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad.

gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Leraar onder voorwaarden. Een institutioneel onderzoek naar de arbeidsvoorwaarden en beroepskwaliteit* over de periode 1945-2000 (Den Haag 2002, PIVOT-rapport nr. 128).

§ 3.2. *Driehoeksoverleg*

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerpselectielijsten tot stand komen.

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-2003.6426/4

Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Al ten tijde van het driehoeksoverleg is een historicus uitgenodigd om als externe deskundige aan de voorbereiding van de ontwerplijst mee te werken.

§ 3.3. *Terinzagelegging*

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, niet geresulteerd in reacties.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerplijst (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. *De reikwijdte van de ontwerplijst*

De ontwerplijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen over de periode 1945-2000, waarvan de neerslag valt onder de archiefwettelijke zorg van bovengenoemde zorgdragers.

De lijst bevat meer actoren dan waarvoor driehoeksoverleg is gevoerd. De actoren de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het Bestuur van het ABP, de Onderwijsraad en de Commissie Arbeidsbemiddeling worden in het verslag van het overleg niet genoemd. Ook uit de bij de adviesaanvraag gevoegde vaststellingsverzoeken van de zorgdragers blijkt niet dat deze actoren in de vaststellingsprocedure zijn betrokken. De Raad heeft de handelingen van deze actoren bij de voorbereiding van dit advies dan ook buiten beschouwing gelaten. Hij is van mening dat de lijst voor deze actoren niet kan worden vastgesteld omdat de archiefwettelijke procedures voor deze actoren niet –althans niet aantoonbaar– correct en volledig zijn doorlopen.

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria constateert de Raad dat als zodanig de criteria uit 1997 zijn gebruikt, die niet formeel zijn vastgesteld. De Raad is verontrust over het uitblijven van de door het Nationaal Archief aangekondigde aanpassingen in de wijze van archiefselectie, waarin de kwestie van de status van de selectiecriteria zou worden meegenomen.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-2003.6426/4

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria is het de Raad, op basis van het verslag driehoeksoverleg, zonder meer duidelijk, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', genoegzaam is gewaardeerd. Het driehoeksverslag heeft de Raad er evenzeer van overtuigd dat met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerplijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerplijst bezien. Deze geeft hem aanleiding tot het plaatsen van de volgende opmerkingen.

Niveau van de handelingen

De lijst geeft een zeer gedetailleerde beschrijving van de handelingen op het beleidsterrein. Handelingen zijn gespecificeerd op het niveau van onderdelen van het arbeidsvoorwaardenbeleid en soms ook naar groepen waarvoor speciale arbeidsvoorwaardelijke regelingen gelden. Het is zeer de vraag of deze mate van detaillering voor de bruikbaarheid van de lijst bij selectie en dossiervorming noodzakelijk is. Het is daarentegen wel zeker dat de omvang van de lijst en de zeer specifieke formulering van handelingen het onderhoud van de lijst zullen bemoeilijken en verzwaren.

De Raad is zich er van bewust dat het rigoureuze uitdunnen van de lijst in deze gevorderde fase van voorbereiding niet aan de orde is. Toch hecht hij eraan dit punt onder uw aandacht te brengen.

Te ruimhartig bewaarbeleid

De Raad merkt op dat er op dit beleidsterrein sprake is van een wel zeer ruimhartig bewaarbeleid.

De lijst bevat veel handelingen die uitvoeringsregelingen als product hebben en die vrijwel zonder uitzondering voorgedragen worden voor bewaring op basis van criterium 5. De betekenis van deze handelingen in relatie tot de hoofdlijnen van beleid is in de meeste gevallen onduidelijk, en ook van een andersoortige betekenis van de neerslag van deze handelingen als bron voor de Nederlandse samenleving en cultuur is de Raad niets gebleken. In het driehoeksoverleg is gesproken over enkele handelingen die uitvoeringsregelingen als product hebben. In dat verband werd geconstateerd, dat uitvoeringsregelingen gepubliceerd worden in het zogenaamde *Gele Katern*, dat voor blijvende bewaring in aanmerking komt. De besproken handelingen zijn vervolgens voor vernietiging voorgedragen. De Raad adviseert u dezelfde handelswijze toe te passen op de handelingen 4, 45, 53, 81, 88, 108, 111, 124, 128, 129, 130, 137, 172, 188, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 223, 224, 225, 232, 233, 235, 246, 247, 289, 294, 306, 322, 323, 324, 325, 326, 329, 333, 36, 343, 418 en 425. Daarbij is het aan te bevelen de vernietigingstermijn te relateren aan het moment van vervallen van de regeling in kwestie.

Hij wijst u in dit verband ook op de keuzes die gemaakt zijn in de ontwerp-lijst *Geo-informatie*, die tegelijk met deze lijst aan de Raad werd voorgelegd. In de lijst *Geo-informatie* worden regelgevende handelingen slechts met mate voor bewaring aangemerkt, namelijk alleen dan wanneer ze echt bijdragen aan het realiseren van de selectiedoelstelling.

In afwijking van de lijn die over het algemeen in de selectielijsten van rijksoverheidsorganen wordt gehanteerd, worden in deze lijst onder de handelingen 13, 58, 97, 141, 161, 252, 278, 310 en 347 naast jaarverslagen ook maand- en kwartaalverslagen bewaard. De Raad adviseert u aansluiting te zoeken bij de in andere lijsten gemaakte keuze om maand- en kwartaalverslagen te vernietigen als jaarverslagen voor handen zijn.

Onnodig lange bewaartermijnen

Een aantal handelingen heeft, naar het oordeel van de Raad ten onrechte, een rechtspositionele lading en de daarbij behorende bewaartermijn van 75 jaar na geboorte gekregen. Het betreft de handelingen 241, 242, 386, 389, 395, 396, 401, 404, 406, 412, 413, 414, 420, 421, 426, 427, 429 en 439. Het gaat daarin bijvoorbeeld om benoemingen in commissies of medezeggenschapsorganen. De Raad adviseert u voor deze handelingen een kortere termijn te hanteren.

In zijn reactie op het advies van de Raad n.a.v. de ontwerp-lijst *Academische ziekenhuizen* wees de Algemene Rijksarchivaris op het feit dat de directie van het ABP de aangesloten organisaties adviseert om persoonsgegevens van pensioenverzekerden al na 10 jaar te vernietigen. De Raad adviseert deze aanbeveling van het ABP ook op dit beleidsterrein op te volgen. Een dergelijke

verkorting van de vernietigingstermijn, waarvan mag worden aangenomen dat die verantwoord is, zou een aanzienlijke vermindering van de beheerslast van semi-statische archieven bij de betrokken zorgdragers kunnen geven.

Handelingen met financiële bescheiden als neerslag -en dat gaat op dit beleidsterrein om grote hoeveelheden- worden voorgedragen voor vernietiging na afloop van 10 jaar. Conform de comptabiliteitswetgeving is een termijn van 7 jaar voldoende. De Raad wijst de zorgdragers erop dat een verkorting van de vernietigingstermijn met 3 jaar een aanzienlijke verlichting van de beheerslast kan betekenen als het gaat om bestanden van deze omgang. Hij adviseert u dan ook om deze vernietigingstermijn te verlagen naar 7 jaar.

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-2003.6426/4

Samenhang met selectielijst Arbeidsverhoudingen bij de rijksoverheid
De neerslag van de handelingen 380, 381, 384, 391 en 393, die betrekking hebben op het instellen en reglementeren van medezeggenschapsorganen, wordt voorgedragen voor bewaring op grond van criterium 5. Van vergelijkbare handelingen uit de lijst *Arbeidsverhoudingen bij de rijksoverheid* is reeds vastgesteld dat de neerslag 5 jaar na vervallen (van instellingsbesluiten) of vervanging (van reglementen) vernietigd kan worden. De Raad ziet in de context van het beleidsterrein *Arbeidsvoorwaarden en beroepskwaliteit in de sector Onderwijs* geen redenen om van deze lijn af te wijken. Hij adviseert u de waardering van de genoemde handelingen te wijzigen in vernietigen na 5 jaar, waarbij de termijn gerelateerd wordt aan de geldigheidsduur van het besluit of het reglement in kwestie.

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor de periode 1945-2000, met inachtneming van de opmerkingen die gemaakt zijn in dit advies.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris